

1.3 Tillämpning på Åland

Bestämmelser om landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet finns i 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Bestämmelser om rikets lagstiftningsbehörighet finns i 27 § i självstyrelselagen. Enligt 18 § 6 punkten i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om allmän ordning och säkerhet med undantag som nämns i 27 § 27, 34 och 35 punkten samt brand- och räddningsväsendet. Enligt 27 § 28 p. hör befolkningsskyddet till rikets behörighet, dock så att beslut om förflyttning av i landskapet bosatta personer till en ort utanför landskapet kan fattas endast med landskapsregeringens samtycke. Enligt 34 p. hör försvarsväsendet och gränsbevakningen med beaktande av vad som stadgas i 12 §, ordningsmaktens verksamhet för tryggnad av statens säkerhet, försvarstillstånd samt beredskap inför undantagsförhållanden till rikets lagstiftningsbehörighet. Även kärnkraft hör enligt 27 § 18 p. till rikets behörighet.

Situationer där varningsmeddelanden till befolkningen kan behöva utfärdas kan således hänföra sig till områden som omfattas av landskapets lagstiftningsbehörighet och till områden som hör till rikets lagstiftningsbehörighet. Varningsmeddelanden kan exempelvis behöva användas vid olyckor, naturhändelser eller andra störningssituationer som berör räddningsväsendets verksamhet inom landskapet. Samtidigt är systemet avsett att användas i situationer som hör till rikets behörighet såsom strålningsolyckor, allvarliga hot mot rikets säkerhet, sabotage, terrorism, befolkningsskyddssituationer samt undantagsförhållanden.

Varningsituationer kan även vara gränsöverskridande eller sådana att ett hot riktas direkt mot Åland eller rör sig via Åland mot andra delar av landet. Det är därför viktigt att systemet möjliggör snabb förmedling av varningsmeddelanden oberoende av om den behöriga myndigheten finns i landskapet eller inom riksförvaltningen.

Mot denna bakgrund är ett fungerande och enhetligt system för varningsmeddelanden av betydelse såväl för landskapets som för rikets myndigheter. Det är därför viktigt att systemet kan användas för att förmedla varningsmeddelanden i situationer som omfattas av rikets behörighet och samtidigt möjliggör att behöriga myndigheter i landskapet Åland utan onödiga dröjsmål kan initiera och förmedla varningsmeddelanden i situationer som faller inom landskapets behörighet. Regleringen bör utformas så att besluts- och förmedlingskedjan är så enkel och effektiv som möjligt och kan upprätthållas även under tider då ordinarie tjänsteorganisation inte är bemannad.

Det Cell Broadcast-baserade varningssystemet är avsett att komplettera de befintliga varningsformerna och ersätter inte behovet av andra varningskanaler. På Åland kan det finnas situationer där ett Cell Broadcast-meddelande behöver kompletteras med exempelvis befolkningsvarningssignaler, högtalarutrop eller andra varningsåtgärder. Systemet bör därför utformas så att det kan användas på ett smidigt sätt tillsammans med övriga nationella och regionala varningssystem.

Vid genomförandet av det Cell Broadcast-baserade varningssystemet ska det säkerställas att systemet fungerar på Åland och att varningsmeddelanden kan förmedlas på svenska. Systemet bör vidare utformas så att det kan användas både för nationella varningssituationer och för sådana lokala eller regionala situationer i landskapet där behov finns av att snabbt nå allmänheten med varningsinformation. Befolkningen i

landskapet Åland bör kunna nås av varningsmeddelanden på motsvarande villkor som befolkningen i övriga delar av landet.